

Mäster Fritz.

av

Åke Åredal

Mäster Fritz.

Åke Åredal

Mäster Fritz.

En svensk mystiker

Åke Åredal

Förlagshuset Siljans Måsar
www.siljansmasar.com
info@siljansmasar.com

ISBN 978-91-88097-38-5

© Åke Åredal, Stockholm, 2016

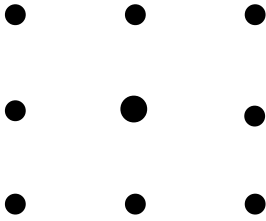
Omslagsbild: ”Universum”. Se förklaring och tolkning i kapitel 4,
”Mystikens värld”.

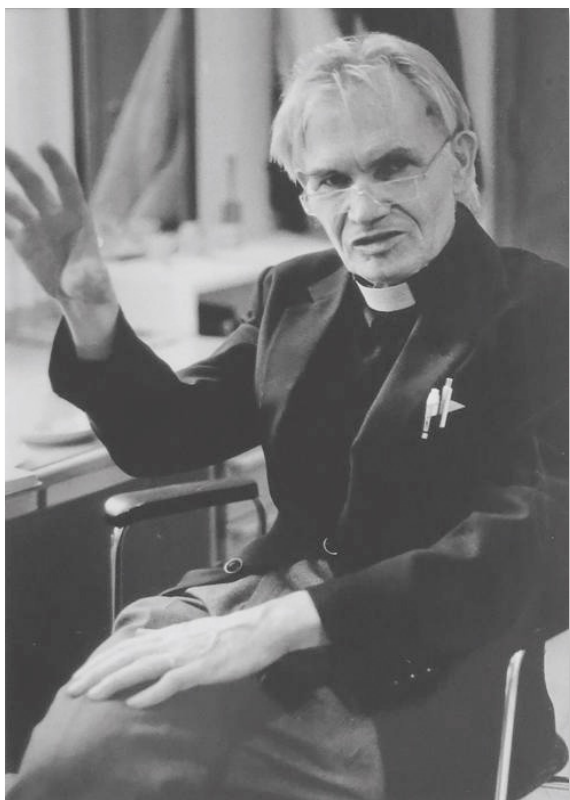
Grafisk form: Lilla blå tornet
www.lillablatornet.se

Tryck: Jelgavas Tipogrāfija, Lettland, 2016
www.jt.lv

Till minne av Mäster Fritz i evig tacksamhet.

1. Foto: Fritz Olofsson (1929–2008).

Mäster Fritz.

**En svensk mystikers livsresa från Bygdsiljum
genom det akademiska Uppsala till
GUDs gränslöst stora och oändligt nära
Himmelrike som ÄR JAG inom varje människa
i mystik (åter)förening, *unio mystica*.**

Inledning

Fritz Olofsson (1929-2008) blev bland teologer, kyrkfolk och akademiker under nära ett halvsekel en väl igenkänd och närmast legendarisk Uppsala-profil. Han studerade på teologiska institutionen och skrev sent omsider först en artikel, ”En resa i mystikens värld”, (hans enda publicerade, nedan kallad Artikeln), och sedan en liten bok *En mystik troslära*, (nedan kallad Boken). Förutom detta finns det med honom ett ljudinspelat föredrag (Föredraget), en videoinspelning med ljud och bild gjord av Överluleå församling i Boden (Videointervjun), och några få artiklar med intervjuer av honom varav en i kulturtidskriften *Magisteriet*. Det är allt.

Hela syftet med hans mystik, hans livsengagemang och han själv som exempel på fullkomlig gudshängivenhet, där hans liv och lära hör samman, var att klargöra att GUD är gränslös och oändligt nära. Detta är en mystik medvetenhet om att vara ett med GUD och därmed ett med varje människa, Allt och Alla. Läsare av denna skrift som känner sig obekväma med ordet ”Gud” kan, enligt Fritz Olofsson, genomgående i stället läsa det som: ”DET” eller ”Det Absoluta” även om vissa nyanser därmed missas.

En präst sade oväntat och rättframt till mig, efter att jag hade genomfört en *PowerPoint*-presentation om Fritz Olofsson: ”Skriv en artikel om honom.” Detta skrivande började utifrån några få punkter som snart övergick till studier av hans liv och död, gärning och lära, under tre år, vilket har resulterat i föreliggande skrift. I denna kan vi följa honom och hans tänkande i spåren, och på så sätt uppnå kunskap om mystik utan att hindras av förutfattade meningar.

I en första textdel redogörs för Fritz Olofssons liv och död och gärning enligt flera personers minnesbilder. Många inslag görs av trådar med händelser, utsagor, tankar och liv. I en andra inte oberoende del görs en genomgång av hans mystiska troslära. De två delarna är som två sidor av samma väv. Texten innehåller hänvisningar till andra kapitel och avsnitt för att underlätta för läsaren. Min använda litteratur som anknyter till Fritz Olofssons liv, död och gärning samt lära framgår av referenslistan i slutet av denna bok. Bilderna i boken informerar i koncentrerad form om Fritz Olofssons livsresa och mystiska lära. Man kan se och läsa alla

bilderna och bildtexterna boken igenom såsom en mystik bildberättelse, som i en serietidning, om hans liv, död, gärning och mystik.

Jag har undvikit att införa egna eller andras trosföreställningar som faller utanför Fritz Olofssons anda; hans egna ord och lära. Jag beskriver, förklarar, tolkar hans liv och död och lära så långt som mina egna erfarenheter och kunskaper tillåter det. Hans egna ord citeras genomgående i texten och referenser till honom framgår i texten i form av sidhänvisningar. Det är en berättelse om honom och hans redan väl utvecklade mystiska troslära. Denna bok, som eftermäle eller vårdande av hans minne, ersätter på inget sätt hans egna ord. Det kan underlätta för läsaren att först läsa sammanfattningen i epilogen.

Jag är tacksam över den framlidne religions- och kyrkohistorikern Per Beskows granskning av första delen av bokens manuskript. Jag vill också rikta ett hjärtligt tack till: förre kyrko- och kyrkogårdsvaktmästaren Nils Bäckman i Bygdsiljum för hans berättelser om familjen Olofsson, Anna Calissendorff, Autism- och Aspergerförbundet, Marianne Granat som öppnade dörren till Fritz Olofssons liv och värld, personalen i Hedvig Eleonora församling i Stockholm för gott stöd, fader och överpräst Timo Lehmuskoski för samtal om ortodoxa kyrkans tro, biskop emeritus Martin Lönnebo för samtal om och kommentarer till mina frågor om Fritz Olofssons liv och tankevärld, biskop Mikael Mogren som startade processen genom att oväntat säga ”Skriv om Fritz Olofsson!”, professor Barbro Sinner för samtal om mänskliga avvikelser och psykisk ohälsa, Pertti Spets för många och långa samtal om österländsk religion, filosofi och mystik, Karl Söderberg för långvariga samtal om mystik, Uppsala domkyrkoförsamling för gott stöd, teologie hedersdoktor Per Åkerlund för god hjälp och uppmuntran samt till alla de andra namngivna och icke-namngivna som bidragit med sina minnesbilder av Fritz Olofsson, Yvonne Frank Månsson och hennes kollegor på förlagshuset Siljans måsar, samt sist men inte minst deltagarna i studie- och samtalsgruppen *Religio Perennis* som läst, studerat och kommenterat delar av manuskriptet!

För denna bok, dess innehåll och resultat, har jag allt ansvar.

Åke Åredal, Stockholm i september 2016.

Del I
Mäster Fritz
liv och död

1 Märkliga minnen

Baksidan

Det enda synminne jag har av Fritz Olofsson är från ett seminarium på mötesanläggningen Sigtunastiftelsen i Sigtuna. Troligen var det den 30 oktober 2004 på konferensen "Mystiken i ortodox tradi-tion".

Jag är på väg in till samlingssalen som ligger rakt fram i riktningen mot ett kapell. På tröskeln mitt under en inre port ser jag alldeles framför mig baksidan av en tunn, liten och långhårig man med lång svart rock. Jag har inget minne av att jag talade med honom vid detta tillfälle. Han verkade, om jag så får säga, lite kufisk och jag hade då ingen kännedom om honom. Detta synminne är än i dag så tydligt. Jag kan se det på min näthinna. Jag minns hans baksida.

Telefonsamtalet

Kort före Fritz Olofssons död talade jag med honom på telefon och inviterade honom till en liten studiegrupp i mystik. Samtalet var den 11 juni 2007, (i fortsättningen Telefonsamtalet). Han svarade att vi kunde träffas under hösten. Han "ville ha dialog". Han sade också att han "kunde föreläsa om några punkter, livsinsikt, livssyn och livshållning, där fatalism [tro på ett öde] får sin plats".

I telefonsamtalet fick jag förundrad en gratis föreläsning om mystik. Spontant gjorde jag anteckningar på en av de vita sidorna i slutet av hans lilla bok *En mystik troslära*. Han sade bland annat att det onda inte finns för Gud, bara för människorna, och att vi måste följa det relativt goda. Problemet är, sade han, det aktivt onda för människor och att inför Gud är Hitler och Moder Teresa lika gudomliga. Vidare sade han att livskontexten inklusive naturen bestämmer det specifika psykofysiska i den helhet som vi är en del av,

att enhet och helhet är två olika aspekter¹ av det gränslösa, och att vi är inriktade på att tänka i gränslöshet men det är svårt på grund av att vi är vana att tänka praktiskt-pragmatiskt.² Han sade också att vi inte kan undvika att tänka gränslöst till exempel i livskriser och att problemet är att vårt språk begränsar oss. Han sade också att religion inte handlar om Gud utan om människan, och att vi måste gå bortom den yttre världen, till mystiken som är mer än känsla och som har en kognitiv (kunskapsmässig) sida. Hans tes, sade han, är att kärnan i varje religion och kultur är mystik och att mystiken spelar en stor roll, då den finns både i mate-matiken och i oändlighetsbegreppet.³

2. Figur: Oändlighetstecken. "Oändlig" är ett av de allra viktigaste orden för Fritz Olofsson.

Vidare frågade han utan att vänta sig något svar: "Vad betyder människans vilja på oändlighetsplanet?" Han sade också att det finns två olika sätt att se på människan: nedifrån psykofysiskt, och uppifrån som ande *och* att livet är ett evigt vara att tas emot som gåva.

---

¹ *Allmänt sett är en "aspekt" varunder något visar sig och framträder för erfarenheten eller ett sätt varpå det kan betraktas, att ses.*

² *Det grekiska ordet pragma betyder handling.*

³ *"Oändligt" är något som inte har något slut eller någon gräns, begränsning, utan är ändlöst eller gränslöst. Med "oändligt" avses enligt Svenska Akademiens Ordbok, SAOB, en icke-begränsning och en icke-bundenhet i antal, storlek, form eller tidslig och rumslig utsträckning.*

Hans utsagor tilltalade mig även om dessa lätt kan missuppfattas, eller tyckas vara provocerande, ja, till och med dåraktiga. Vi kom dock överens om att vi skulle träffas till hösten och att det gick bra att ringa honom igen för att fortsätta samtalet. Men detta blev inte av därför att han insjuknade och inlades akut på sjukhus, där han avled.

En svensk mystiker

Han gick mycket fort, framåtlutad, med en väckarklocka i fickan. I sina andetag rabblade han obegripliga ord och ramsor. Han såg kufisk ut där han i sin långa svarta rock ilade fram i staden och gick på möten av alla de slag. Hade alltid något att säga. Några var rädda för honom, hans skarpsinne och hans djupa kunnande. Andra stannade och lyssnade på hans långa utläggningar som aldrig tog slut om våra viktigaste livsfrågor, om Gud och människan och hennes mål. Men vad var det för hemlighet han talade om? Och vem var han egentligen? Däre eller Gud? Och vad var det han ville lära oss?

I denna boks första del berättar många personer sina minnesbilder av den svenska prästen och mystikern Fritz Olofssons liv och död. I den andra delen beskrivs, förklaras och tolkas innehållet i hans omvälvande mystiska troslära – som angår oss alla. Läsaren kommer att finna att den har djupa rötter.

Denna lära är ett mästerstycke inom livsnödvändig, urgammal mystik-tradition. Att läsa om Mäster Fritz är som att hitta fram till en glänsande guldåder, den heliga och eviga visdomen. Hans mystiska troslära får oss att växa, man blir andligt rik av att läsa den. Och hans lära är så lovande att den borde inta en framskjuten plats i den allvarligt sökande människans andliga liv lång tid framöver.

Välkommen att läsa mer om Mäster Fritz – kristen, universell oändlighetsmystiker – om hans livsresa från Bygdsiljum i Västerbotten, genom det akademiska Uppsala, till Guds Himmelrike som är oändligt stort och oändligt nära – för oss alla.

Läs ”Mäster Fritz” för människans frigörelse som leder till fred – i en kosmisk enhet, unio mystica! Då blir Du medskapande i den mystiska världen och kan finna den sanna hemligheten, livets mysterium – vem Du, till stor förundran, egentligen ÄR.

Lycka till i mystikens underbara värld med Mäster Fritz!

Förlagshuset
SILJANS MÅSAR
www.siljansmasar.com

ISBN 978-91-88097-38-5

9 789188 097385